

Form without Substance:

Fasting and Rituals in Prophetic Perspective

על דבר הצומות

(1) ישעיהו נח : א-יד

רד"ק - (נח : ה) הכזה - אין הצום הנרצה התענית מלאכול ומלשתות וכפיפת הראש כמו האגמון, ... ולא הצעת השק והאפר, כי אין המעשים האלה נבחרים ונרצים לפני, אם לא בלב נשבר ובמעשים טובים ושוב מדרכיכם הרעים.

ומבשרך - ...ומי שעושה מעשים אלה מוחזק הוא שמקיים כל המצוות [?], אלא זכר מעשים אלו שהם הפך המעשים הרעים שזכר.

(2) (זכריה ז : א-ז, זכריה ח : יח-יט)

על דבר הקורבנות

(3) שמואל א טו : כב-כג

רלב"ג שמואל א' ט"ו, כב

החפץ ה' בעולות זבחים כשמוע בקול ה' - הנה זה מבואר כי העולות והזבחים יבאו על החטאים, כמו שהתבאר בתורה. ולזה הוא מבואר כי הוא יותר טוב שישמר האדם מהחטא, ולא יצטרך לאלו הקרבנות. הנה שמוע למצות השם הוא טוב מהבאת הזבח, ולהקשיב למצותיו הוא יותר מהקרבת חלב אלים על מזבח ה'.

(4) ישעיהו פרק א : י-יז

רד"ק ישעיהו פרק א פסוק יא

יא) למה לי רוב זבחיכם - אף על פי שהיו מזבחים ומקטרים בבמות היו מביאים גם כן קרבנו' לבית המקדש בחדשים ובמועדי' והואיל ואתם עוזבים תורת לי למה לי רוב זבחיכם כי לא ציויתי אתכם עליהם אלא כדי שתזכרוני ותעלוני על לבבכם תמיד ולא תחטאו, ואם חטאתם שתתודו עם הקרבן ותשובו מדרכיכם הרעים ואלו עשיתם כן היו לי לריח ניחות כמו שאמור בתורה אבל עתה אני קץ בהם ומואסם כאדם השבע מן הדבר שהוא קץ בו ומואסו, וזהו שאמר שבעתי עולות אלים ודם פרים וכבשים וגו' :

5) ירמיהו ו: כ

6) ירמיהו ז: א-טו

7) ירמיהו ז: כא-כח

רד"ק ירמיהו פרק ז פסוק כב

כב) כי לא דברתי, ביום הוציאי אותם מארץ מצרים - י"מ כי היא המצוה הראשונה והוא מה שצוה אותם במרה שנאמר בו שם שם לו חק ומשפט והוא מה שאמרו רז"ל שבת ודינין במרה איפקוד ולא צוה על דבר עולה או זבח ויש לפרש גם כן כי עקר המצוה לא היתה על דברי עולה וזבח אלא שמעו בקולי והייתם לי לעם ובוזה התנאי נתן להם התורה ואין בכל עשרת הדברים שהם כלל התורה כלה זכר עולה וזבח ואף כשידבר על הקרבנות לא צוה להם שיקריבו קרבן אלא אדם כי יקריב מכס קרבן אם יעשה מדעתו יהיה כד וכך והתמידים שצוה בהם הוא לכבוד הבית והיו באין לצבור אבל ליחידים לא צוה להקריב קרבן כמו שצוה ליחידים לעשות משפט ושאר המצות ולא צוה ליחיד לעשות קרבן אלא אם כן יחטא בשוגג וצוה בשרפת האמורין להשיב החוטא אל לבו לכוף התאוות הבהמיות לפי שתולדתם מחלב ודם ויהיה נוהר שלא יהיה שוגג במצוה כל שכן מזיד והתמידים גם בנין הבית לעבודה אפשר שהוא כמו שכתב מורה צדק רבינו משה ז"ל להעתיק הדעות הזרות ובנין ההיכלות שהיו לשם עכו"ם רצה להעתיקם לעבודת האל ושימחה שם עכו"ם מהם:

מהרי קרא ירמיהו פרק ז פסוק כב

כי לא דברתי את אבותיכם... על דברי עולה וזבח - לקובען חובה; שאין כתוב שם קרבן ה', אלא: "אדם כי יקריב מכס קרבן" (וי' א,ב), "אם עולה קרבנו" (שם,ג), "אם זבח שלמים קרבנו" (וי' ג,א).

אברבנל ירמיהו פרק ז' פסוק כב

...ולכן הנראה לי בפירוש הפסוק הוא שהנה ישראל כשיצאו ממצרים ובאו לפני הר סיני ושמעו התורה והמצוות לא צום השם דבר מענין הקרבנות אבל צום עניני האמונות והמעשים המשובחים אשר יעשו האמנם כאשר עשו העגל וראה השם יתברך שרירות לבם הרע ובכל יום ויום יחטאו לפניו הוצרך לתקן להם צרי ורפואה למחלתם ורשעיהם ולכן באו מצות הקרבנות...

8) הושע ו: ו

9) הושע ח: יג

(10) עמוס ה : כא-כה

רד"ק עמוס פרק ה פסוק כה

כה) הזבחים - הה"א השאלה, אמר אם זבחים ומנחה הגשתם לי במדבר ארבעים שנה בית ישראל כמו שאמר בנבואת ירמיהו כי לא דברתי את אבותיכם ולא צויתים ביום הוציאי אותם מארץ מצרים על דברי עולה וזבח, ושם פירשנו הענין, ארז"ל העשויים בהר סיני ר' אליעזר אומר מעשה עולה נאמרו בסיני והיא עצמה לא קרבה רבי עקיבא אומר קרבה ושוב לא פסקה אלא מה אני מקיים הזבחים ומנחה הגשתם לי במדבר ארבעים שנה בית ישראל שבטו של לוי שלא עבדו עכו"ם הם הקריבוהו, ...

ספרי במדבר פיסקא סז

סז) ויעשו את הפסח בראשון בארבעה עשר יום לחודש, בגנות ישראל הכתוב מדבר שלא עשו אלא פסח זה בלבד וכן הוא אומר הזבחים ומנחה הגשתם לי במדבר וגו' (עמוס ה כה).

(11) מיכה ו : ו-ח

בתקופת בית שני

(12) מלאכי א : ו-יד

לא רק בנביאים , אלא גם בכתובים

(13) תהלים פרק נא

Philosophy:

ספר הכוזרי מאמר ב אות מז-מח

מז. אמר הכוזרי: כן עם הצדק. וכן אני חושב, וכן קראתי בספריכם, כמו שאמר: +דברים י"ב+
"מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה". ואמר. +מיכה ו' ח'+ "מה ה' דורש ממך כי אם עשות
משפט ואהבת חסד", וזולת זה הרבה.

מח. אמר החבר: אלה והדומה להם הם החקים השכליים, והם הקדמות והצעות לתורה האלהית,
קודמות לה בטבע ובזמן, אי אפשר בלעדיהם בהנהגת איזו קהלה שתהיה מבני אדם, עד שקהל
הלסטים אי אפשר שלא יקבלו הצדק ביניהם, ואם לא, לא היתה מתמדת חברתם. וכאשר הגיע המרי
מבני ישראל אל ענין, שהקלו בתורות השכליות והמנהגיות, אשר אי אפשר מבלעדיהם לכל קהלה,
כאשר אי אפשר לכל יחיד מבלעדי הדברים הטבעיים מאכילה ושתיה ותנועה ומנוחה ושינה ויקיצה,
והחזיקו עם זה בעבודות מקרבנות וזולתם מן התורות האלהית השמעיות, הסתפק, מהם בפחות,
ואמר ולואי שתשמרו התורות ששומרים אותם הפחות שבקהלות, והקל שבהם מהצדק והדרך הטובה
וההודאה בטוב הבורא, כי התורות האלהיות לא תשלמנה אלא אחר השלמת התורות המנהגיות
והשכליות, ובתורות השכליות קבלת הצדק וההודאה בטוב הבורא, ומי שלא החזיק באלה איך מחזיק
בקרבנות ובשבת והמילה וזולתם, ממה שאין השכל מחייבו ולא מרחיקו, והם התורות אשר בהם
התיחדו בני ישראל תוספת על השכליות, ובהם היה להם יתרון הענין האלהי. ולא ידעו איך יתחייבו
אלו התורות, כאשר לא ידעו, איך ירד כבוד ה' ביניהם ואש ה' על קרבנותם, ואיך שמעו דבור האל,
ואיך אירע להם כל מה שאירע, ממה שאין הדעות מקבלות אותו לולא המעמדות וראות העין אשר אין
בו מדחה. ועל הדרך הזה נאמר להם: +דברים י"ב+ "ומה ה' דורש ממך", "ועולותיכם ספו על
זבחיכם" +ירמיהו ז' כ"א+ וזולת זה ממה שדומה לו. היתכן שיחזוק הישראלי בעשות משפט ואהבת
חסד, ויעזוב המילה והשבת ותורות הפסח ושאר התורות, ויצליח?